

1 Ar galima teismo procesą pradėti internetu?

Taip, tai įmanoma. Išsamios ryšio palaikymo su teismais elektroninėmis priemonėmis taisyklės pateiktos adresu

<https://birosag.hu/e-per-2018/e-kapcsolattartas-altalanos-tajekoztato> ir per susijusias nuorodas.

2 Jeigu taip, kokių rūšių bylose ieškinį galima pareikšti internetu? Ar yra bylų, kuriose ieškinį galima pareikšti tik internetu?

Svarbus pokytis, palyginti su ankstesnėmis bylų, kurias galima iškelti internetu, reglamentavimo nuostatomis, – tam tikrose ginčo ir ne ginčo tvarka nagrinėjamos bylose, iškeltose 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, šalys ne tik turi galimybę savo reikalus tvarkyti elektroniniu būdu, bet ir turi pareigą tai daryti. Taigi, paprastai bet kuris ekonominės veiklos vykdytojas, valstybė, savivaldybė, biudžetinė įstaiga, prokuroras, notaras, viešojo sektoriaus įstaiga, kita administracinė įstaiga, veikiantys kaip klientai ir kaip tokių klientų teisiniai atstovai, privalo savo reikalus tvarkyti elektroniniu būdu.

Be to, tam tikrų rūšių bylos gali būti nagrinėjamos tik elektroniniu būdu, neatsižvelgiant į tai, ar šalys veikia kaip pirmiau nurodyti subjektai. Pavyzdžiui, įmonės registravimo (arba įmonės duomenų pakeitimo) procedūra gali būti inicijuojama tik elektroniniu būdu, o atliekant civilinės registracijos procedūras pareiškimą galima pateikti tik elektroniniu būdu, jeigu, pavyzdžiui, pareiškėjas prašo taikyti supaprastintą registracijos (duomenų pakeitimo) procedūrą arba organizacija pateikia prašymą būti įregistruota kaip viešoji įstaiga, o įstaigos, kurios jau yra viešosios, savo dokumentus nuo šios datos gali teikti tik elektroniniu būdu.

Jeigu pareiškėjas neprivalo naudoti elektroninių priemonių, jis vis tiek gali pasirinkti teikti pareiškimą elektroniniu būdu.

3 Ar ši paslauga visuomet prieinama (t. y. visą parą, 7 dienas per savaitę), ar ja galima pasinaudoti tik konkrečiomis valandomis? Jeigu taip, kokiomis valandomis?

Taip, ši priemonė prieinama visą laiką, išskyrus suplanuotų priežiūros darbų ir nenumatytų sistemos veikimo gedimų laikotarpius. Teisės aktuose arba teismo sprendimu nustatyti dienomis ir darbo dienomis apskaičiuoti terminai neapima bet kurios dienos, o mėnesiais ir metais skaičiuojami terminai – termino pabaigos dienos, kurią gedimas arba paslaugos teikimo sutrikimas, kaip apibrėžta teisės aktuose, truko ilgiau negu keturias valandas. Jeigu valandomis nustatytas terminas turėjo pasibaigti paslaugos gedimo ar teikimo sutrikimo laikotarpiu, kaip apibrėžta teisės aktuose, terminas baigiasi pasibaigus kitos darbo dienos pirmajai darbo laiko valandai. Jeigu elektroninių paslaugų teikimo sutrikimas tęsiasi ilgiau negu vieną darbo dieną, įstaiga, teikianti elektroninio administravimo paslaugas, turi pasirūpinti, kad klientų dokumentai būtų priimami ir tvarkomi taip, kad nereikėtų elektroninių priemonių, net ir tais atvejais, kai atitinkamuose teisės aktuose tos rūšies procedūrą leidžiama atlikti tik elektroniniu būdu.

4 Ar ieškinio turinys turėtų būti pateikiamas tam tikru formatu?

Jeigu pareiškimui (dokumentui) arba jo priedams užpildyti numatyta standartinė forma, jos negalima pakeisti, todėl taip pat negalima modifikuoti ir duomenų formato. Formas galima peržiūrėti adresu <https://birosag.hu/> ir užpildyti naudojantis programa *Általános Nyomtatványkitöltő* (bendrajai formų pildymo programa). Kaip numatyta 2016 m. gruodžio 19 d. Vyriausybės nutarime Nr. 451/2016 dėl išsamių elektroninio administravimo taisyklių ir Nacionalinės teismų administracijos darbo tvarkos, rinkmenų formatai, kuriuos galima įterpti į konkrečias teismo e. rinkmenas, yra šie: .odt, .doc, .docx, .pdf, .txt, .xlsx, .ods, .tif, .tiff, .bmp, .jpg, .jpeg, .png, .mp4, .m4a, .avi, .mp3, .wav. Prie formų galima pridėti .dosszie, .dossirt, .es3, .etv, .eak, .et3, .nsack., .pdf, .asic arba .asice formatų priedus. Svarbu tai, kad prie formų pridėdamų pavienių rinkmenų dydis negali viršyti 150 MB, o bendras visų prie formų pridėdamų priedų dydis negali viršyti 300 MB. Jeigu bendras prie formos ar dokumento pridėtinų priedų dydis vis dėlto viršija 300 MB dydžio ribą, pridėtinas rinkmenas galima pateikti laikmenoje kaip priedą prie šiam tikslui skirtos specialios formos Nr. 28 – pateikti tiek laikmenos kopijų, kad jų būtų viena daugiau negu byla suinteresuotų šalių. Teismas priima tik CD R-, CD R+, DVD R-, DVD R+ ir USB raktų laikmenas.

5 Kaip užtikrinama duomenų perdavimo ir laikymo apsauga?

Atliekant elektronines procedūras, saugus duomenų perdavimas ir laikymas užtikrinami IT priemonėmis, kuriomis apsaugomi ryšiai, pristatymas ir vidaus administracinės sistemos. Iš anksto užsiregistravus, procedūros internetu gali būti atliekamos per kliento tinklą sąsają (vengr. *ügyfélkapu*), įmonės tinklą sąsają (*cégkapu*) arba oficialią tinklą sąsają (*hivatali kapu*). Duomenų perdavimas ir laikymas užtikrinami, pavyzdžiui, elektroninėmis identifikavimo paslaugomis, saugaus pristatymo paslaugomis ir elektroninio parašo paslaugomis, taip pat griežtomis nuostatomis, nustatytomis 2013 m. Įstatyme L dėl valstybės ir vietos valdžios elektroninės informacijos saugumo ir kituose atitinkamuose teisės aktuose.

Pavyzdžiui, elektroninėmis priemonėmis ryšį palaikantys asmenys turi galimybę savo dokumentus teismui siųsti užšifruotus nuosavu užšifravimo raktu ir kartu naudoti teismo išduotą užšifravimo raktą. Užšifravimo raktas teismui siunčiamas kaip elektroninėmis priemonėmis ryšį palaikančio asmens pateikiamų dokumentų dalis ir tokiais atvejais teismas tam elektroninėmis priemonėmis ryšį palaikančiam asmeniui teismo dokumentus įteikia užšifruotus to asmens užšifravimo raktu.

6 Ar reikia naudoti kokios nors rūšies elektroninį parašą ir (arba) laiko įrašą?

Elektroninėmis priemonėmis teismui pateikiamas dokumentas turi būti parengtas taip, kad:

ji pasirašęs asmuo būtų pridėjęs savo kvalifikuotą elektroninį parašą arba pažangųjį elektroninį parašą arba spaudą, grindžiamą kvalifikuotu sertifikatu elektroniniame dokumente, ir teisės aktuose reikalaujamais atvejais būtų prie jo pridėjęs laiko žymą,

ji pasirašęs asmuo patvirtintų elektroninio dokumento autentiškumą naudodamas identifikavimu pagrįstą dokumento autentiškumo patvirtinimo paslaugą arba elektroninis dokumentas būtų sukurtas naudojantis paslauga, kurios teikėjas dokumentą priskyre ji išdavusiam asmeniui identifikudamas dokumentą išdavusį asmenį, ir dokumento priskyrimas tokiam asmeniui buvo autentiškai patvirtintas pateikiant informaciją, kurią galima aiškiai atsekti iki paties dokumentą išdavusio asmens rankinio parašo, arba remiantis tokia informacija, ir paslaugos teikėjas išdavė sertifikatą, kad jis aiškiai priskyre dokumentą asmeniui, pateikdamas nuostatą, kuri yra neatskiriama nuo elektroninio dokumento, ir paslaugos teikėjas šią nuostatą kartu su dokumentu pažymėjo elektroniniu spaudu ir bent jau pažangiąja laiko žyma.

7 Ar reikia mokėti teismo mokesčių? Jeigu taip, kaip ji galima sumokėti ir ar jis skiriasi nuo ne elektroninei procedūrai nustatytų mokesčių?

Popierinėse ir elektroninėse bylose mokami žyminiai mokesčiai ir procedūrų mokesčiai yra vienodi.

Jeigu galioja prievolė sumokėti mokesčių, reikia tai ne tik nurodyti pareiškime, tačiau (pateiktinoje formoje) turi būti užpildytas ir laukas „Mokėtinas mokesčiai“, jame nurodant atitinkamą sumą, ir tada mokesčiai gali būti sumokamas pagal gavimo patvirtinimą, kuris automatiškai gaunamas pateikus formą. Mokesčiai gali būti sumokamas per Elektroninę mokėjimų ir atsiskaitymų sistemą (vengr. *Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszer* – EFER), kurioje leidžiama

mokėjimo prievolę įvykdyti Teismų mokėjimų portale (*Igazságügyi Fizetési Portál*) iš VPOS arba namų bankininkystės sąsajos. Dar vienas mokesčių sumokėjimo būdas yra pervesti mokesčius į apygardos teismo sąskaitą, kurią šiuo tikslu tvarko Vengrijos valstybės išdas.

Įmonių registravimo (arba įmonės duomenų keitimo) procedūrose elektroninėmis priemonėmis prieš pateikiant registracijos (arba duomenų keitimo) pareiškimą reikia sumokėti procedūros mokesčius ir apmokėti paskelbimo išlaidas; šiuo atveju nurodomas mokesčio arba išlaidų identifikacinis numeris, kurį galima atsisiųsti iš Įmonių informacinės sistemos svetainės. Mokesčius reikia sumokėti atliekant pervedimą į šiuo tikslu Vengrijos valstybės išde komercinio teismo atidarytą sąskaitą, o paskelbimo išlaidas reikia apmokėti atliekant pervedimą į teisingumo ministro vadovaujamos ministerijos išdo sąskaitą.

8 Ar galima atsiimti internetu pareiškštą ieškinį?

Techniškai pateikto dokumento atsiimti negalima. Byla gali būti nutraukta (arba kiti pareiškimai ar skundai gali būti atsiimami) griežtai laikantis civilinio proceso taisyklių. Elektroninę procedūrą pasirinkusios šalys turi tokias pat teises ir pareigas, kaip ir popierinius pareiškimus teikiančios šalys.

9 Jeigu ieškovas ieškinį pareiškia internetu, ar atsakovas gali ir (arba) privalo atsilipti į ieškinį pateikti taip pat internetu?

Elektroninis administravimas nepriklauso nuo formos, kurią ieškovas pasirinko savo reikalams tvarkyti; jis labiau priklauso nuo to, ar atsakovas privalo savo reikalus tvarkyti elektroniniu būdu. Jeigu atsakovas yra asmuo, privalantis savo reikalus tvarkyti elektroniniu būdu pagal 2 klausimą, paprastai jis gali pareiškimą dėl ieškinio paskelbti tik internetu teisės aktuose nustatytais sąlygomis, kitaip jo pateiktas pareiškimas negalios. Kitais atvejais atsakovas gali laisvai nuspręsti, ar jis atsilipti pateiks popierine forma, ar elektroninėmis priemonėmis. Jeigu atsakovas nusprendžia atsilipti pateikti elektroninėmis priemonėmis (pateikti dokumentus elektroniniu būdu), jis privalo procedūros metu su teismu palaikyti ryšį elektroninėmis priemonėmis, o teismas visus teismo dokumentus tai šaliai taip pat įteiks elektroninėmis priemonėmis. Jeigu šalis, atliekanti procesinius veiksmus be teisinio atstovo, arba šalies atstovas, neturintis teisinio atstovo statuso, pradėjo ryšį su teismu palaikyti elektroniniu būdu, vėliau teismo galima paprašyti leisti pereiti prie popierinės procedūros tuo pačiu metu, kai pateikiamas popierinis dokumentas. Pareiškime turi būti argumentuojama, kad, pasikeitus šalies arba jos atstovo padėčiai, tolesnis procedūros vykdymas elektroninėmis priemonėmis būtų neproporcinga našta.

10 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas pateikia atsiliptį į ieškinį?

Elektroniniais ir popieriniais dokumentais pagrįstose procedūrose taikomos vienodos taisyklės.

11 Kokia tvarka taikoma elektroninės procedūros atveju, jeigu atsakovas nepateikia atsilipti į ieškinį?

Žr. atsakymą į 9 ir 10 klausimus.

12 Ar galima dokumentus teismui pateikti elektroniniu būdu? Jeigu taip, kokių rūšių bylose ir kokiomis sąlygomis?

Jeigu konkrečiu atveju elektroninis administravimas šaliai yra privalomas arba jeigu šalis pasirinko šią administravimo formą, dokumentas ir jo priedai privalo būti pateikiami standartine forma, jei ji yra priinama, ir šiuo atveju naudojama forma yra neredaguojama. Jeigu standartinės dokumentų arba priedų formos nėra, šalys privalo pateikti tokius dokumentus ir priedus formatu, atitinkančiu bet kokius dokumento formatus, kuriuos patvirtino Nacionalinės teismų administracijos pirmininkas ir kurie išvardyti atsakant į 4 klausimą, pagal ten aprašytas taisykles. (Dokumentų pateikimo elektroninėmis priemonėmis išimtis yra nurodytos teisės aktuose, taigi, šiuo metu prievolės pateikti dokumentą elektroninėmis priemonėmis išimtis taikoma, jeigu dokumentas pagal procedūrą turi būti pateiktas ir apžiūrėtas popierine forma, o tai visų pirma gali būti daroma, jeigu ginčijamas popierinio dokumento autentiškumas.)

13 Ar galima teismo dokumentus, visų pirma teismo sprendimus, įteikti internetu?

Taip, tai įmanoma. Šalims, procesinius veiksmus atliekančioms elektroniniu būdu pagal atsakymuose į 2 ir 9 klausimus aprašytas taisykles, teismas teismo dokumentus įteikia elektroniniu būdu. Elektroniniu būdu įteikiami teismo dokumentai siunčiami į siuntėjo internetinę dokumentų laikymo priemonę, esančią kliento tinklų sąsajos, oficialios tinklų sąsajos arba įmonės tinklų sąsajos ribose, o iš ten dokumentą galima atsisiųsti atidarant internetinę nuorodą į šį dokumentą. Dokumentas laikomas įteiktu, kai jis atidaromas ir sistema sugeneruoja elektroninį paslaugos patvirtinimą, kuris automatiškai siunčiamas teismui. Oficialiu adresu siunčiamas paštas laikomas įteiktu atsisakymo patvirtinime nurodytu laiku, net jeigu oficialaus adreso paslaugų teikėjas patvirtina, kad adresatas atsisakė pašto pristatymo, arba penktą darbo dieną nuo datos, nurodytos antrajame pranešime, jeigu oficialaus adreso paslaugų teikėjas patvirtina, kad adresatas neperėmė pašto siuntos, nors jam buvo pranešta du kartus.

14 Ar galima teismo sprendimus surašyti elektronine forma?

Taip, žr. atsakymą į 13 klausimą.

15 Ar galima skundą paduoti ir sprendimą dėl jo įteikti internetu?

Šalis, privalanti palaikyti ryšį elektroninėmis priemonėmis arba anksčiau pasirinkusi elektroninį ryšio palaikymo būdą, apeliacinį skundą taip pat turi teikti elektroninėmis priemonėmis, o bet kuri šalis, iki apeliacinio skundo pateikimo naudojusi popierinius dokumentus, gali pereiti prie elektroninio administravimo net ir apeliacinio skundo pateikimo metu. Šaliai, privalančiai ryšį palaikyti elektroninėmis priemonėmis arba pasirinkusiai šį ryšio palaikymo būdą, teismo sprendimas dėl apeliacinio skundo taip pat įteikiamas elektroniniu būdu, kaip numatyta atsakyme į 13 klausimą aprašytose taisyklėse.

16 Ar galima vykdymo procesą pradėti internetu?

Taip, tai įmanoma. Jeigu elektroninis administravimas yra privalomas pagal teisės aktus, žinoma, bylą iškelti taip pat privaloma šiuo būdu. Šalis, kuriai tokia prievolė netaikoma, taip pat turi teisę iškelti bylą elektroniniu būdu; tačiau ji pirmiausia turi raštu sutikti su Vengrijos teismo pareigūnų rūmų paslaugų sistemos naudojimo sąlygomis.

17 Ar šalys arba jų teisiniai atstovai informaciją apie bylas gali gauti internetu? Jei taip, kokių būdu?

Tam tikrose bylose, pvz., įmonių bylose – taip.

Paskutinis naujinimas: 03/09/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.